

HIIU KOGUJA

1 (41) 1998

INFOLEHT KOLLEKTSIONÄÄRIDELE

Ilmub 6 korda aastas

UUED POSTMARGID

19. jaanuaril ilmus kaks uut standardmarki. 3. 10 vapimark tellimisnumbriga 139-12-1997 ja 3. 60 vapimark tellimisnumbriga 140-12-1997.

28. jaanuaril lasti käibele Nagano taliolümpiamängudele pühendatud 3. 60 kroonine mark. Ilmumispäeval oli Tallinna Postimajas kasutusel vastav eritempel, müügil on esimese päeva ümbrik nii puhtalt kui ka tervikasjana. XVIII talimängudele pühendatud postiminiatuuri autor on Vello Lillemets, kellele see on esimene margikujundus. Olümpia- ja Tõusva Päikese Maa sümboolikast lähtuval sinistes ja punastes toonides margil on kesksel kohal suusataja. Moodustavad ju suusaalade esindajad Eesti olümpiakoondise põhituumiku ja neilt oodatakse ka kõige edukamat võistlemist. Marki on trükikojalt Vaba Maa tellitud 700 000. Eesti esimesed taliolümpiamargid ilmusid 1994. aastal Lillehammeris toimunud võistlusteks.

Tellimisnumber: 141-01-1998.
Trükikoja Vaba Maa ofsettrükk.
Perforatsioon $13^{3}/_{4}$: 14.
Poogen 10x5.

6. veebruaril laskis Eesti Post käibele Eesti Vabariigi 80. aastapäevale pühendatud margiploki. 7 kroonise tähtpäevaväljaande on kujundanud Priit Herodes, kelle kavandi järgi on valmistatud ka esimese päeva ümbrik ja tempel. Viimane on ilmumispäeval kasutusel Tallinna Postimajas.

Pärast Põhjasõda oli Eesti ala kahe sajandi vältel Vene impeeriumi osa. 24. veebruaril 1918 avaldati Tallinnas Manifest kõigile Eestimaa rahvastele, mida loetakse Eesti Vabariigi sünnitunnistuseks. Seda dokumenti ning Eesti vappi, mis esimest korda on postiminiatuuril heraldiliselt õigetes värvides, on P. Herodes kasutanudki margiploki kujundamisel. Ilmumispäeva ümbrikul on ajalooline lause manifestist, mis teatas, et Eestimaa tema ajaloolistes ja etnograafilistes piirides, kuulutatakse tänasest peale iseseisvaks demokratiliseks wabariigiks.

Väljapoole Euroopat õhupostikirja saatmiseks sobivat margiplokki on trükikojalt Vaba Maa tellitud 250 000. Viis aastat tagasi tuli vabariigi aastapäevaks käibele kolmest margist koosnev sari. Kunstnik P. Herodesele on see esimene teostunud postiminiatuur. Varem on Eesti Post kasutanud tema kujundatud ümbrikke ja templeid.

Trükikoja Vaba Maa ofsettrükk.
Ploki mõõtmed 68x58 mm.
Tellimuse nr. 142-01-1998.

TÄNA LEHES

- UUED POSTMARGID
- UUED ERITEMPLID
- NÄITUSED
- TEMPLIKOGUJAILE
- HUVITAV TSENSORI-TEMPEL
- HIIU KOGUJATE SELTSIS
- ESIMENE MEIE ALAL
- KOMMENTAARIKS
- UUS VÕIMALUS
- EESTI POSTMARKIDE VÄLJALASKE PLAAN
- UUED POSTITARIIFID
- EESTI POSTI ERITEMPLID 1998
- VÕTMEHOIDJAD
- UUED EESTI MÜNDID
- A. AALTO JUUBELIMÜNT
- HUVITAVAID POSTKAARTE

UUED ERITEMPLID

16. jaanuaril tähistati Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis Albert Kivikase 100. sünniaastapäeva. Eesti Post kasutas sellel päeval eritemplit ja -ümbrikku. Tempel oli kasutusel Tartu Postkontoris.

8. veebruaril 1998 oli Valgamaa Postkontori Otepää sidejaoskonnas kasutusel eritempel "30. Tartu maraton". Samas oli müügil Tartu maratonile pühendatud juubelipostkaart.

NÄITUSED

Moskva maailmanäitusel esinenud Eesti filatelistid said järgmisi auhindu: suure vermeiliga hinnati A. Epsteini "Vene sõjaväeja väliposti süsteem I Maailmasõja kestel", samuti A. Linnardi kogu "Tallinna (Revali) post 17. - 20. sajanditel". K. Laasi "Eestlased Vene armees I Maailmasõjas" pälvis suure hõbemedali, D. Slomka "Eesti õhupostimargid" ja A. Raidi "Esimesed motoriseeritud üksused Vene armees I Maailmasõjas" hinnati mõlemad hõbemedali väärilisteks. "Eesti Filatelisti" hinnati suure hõbedaga.

Eesti Filatelistit ry (Soome Eesti teemat koguvad filatelistid) pidasid oma **juubelinäituse** Tallinnas. Väga huvitavad olid Pertti Hujala mõlemad välja pandud kogud. Soome Eesti Vabadussõjast osavõtnute kirju oli Tallinnas võimalik näha esimest korda. Veelgi suuremat elevust tekitas tema kogu Eesti postis kulgenud võltsingutest - enamikus meisterdatud kollektsionääride petmiseks. Kogu imetlesid ka Eesti Posti juhtivad töötajad eesotsas Tarmo-Jaan Tõeleiuga ja olid ilmselt nii rikkalikust väljapanekust päris tõsiselt üllatunud. Ka Timo Verho kogud pakkusid meeldiva elamuse. Üllatas väga täielik Eesti franko-tempiga postisaadetiste kogu sõjaeelsest ajast.

9.-16. veebruarini oli Kärdla Kultuurikeskuses avatud postkaardinäitus **"Vanu pilte Hiiumaalt"**. Näituse põhiosa moodustas Mihkel Haavamäe poolt Hiiumaa Muuseumile kingitud kogu enne II maailmasõda valmistatud Hiiumaa-ainelistest postkaartidest.

12. veebruaril oli **"Õhtu vanade piltidega"**, kus näitusepaigas toimus mõttevahetus näitusel eksponeeritud kaartide või osalejate poolt kaasa toodud vanade piltide üle. Mis või kes on pildil, kes ja millal on pildistanud?

15. veebruaril toimus samas **Hiiumaa I postkaardipäev**.

TEMPLIKOGUJAILE

Üllatavalt paljud on uue iseseisvusperioodi ajal huvitunud Eesti sideasutuste postitemplitest. On neid, kes piirduvad ainult ühe esindajaga, kuid enamus soovib saada kokku kõik "vanad" (suured) 30 mm ja "uued" (väiksed) 25 mm läbimõõduga templid.

Nüüd on hakanud tasapisi levima ka kolmas tüüp.

Seega tuleks nüüd ümber nimetada templitüübid. Need võiks olla: "suur", "väike" ja "uus" (25 mm läbimõõduga). Uut on seni toimetuse poolt registreeritud kümme erinevat: Alavere b, Haabneeme b, Harjumaa PK b,c,d, Kolga a, Rummu a, Saue c, Turba b, ja Vasalemma a.

Varaseim registreeritud kuupäev on 30. 05. 97. Rummust. Vaid kümme erinevat seni. Paras aeg hakata koguma!

HUVITAV TSENSUURITEMPEL

27. juulil 1945. aastal Punase Risti kaudu Genfist Eestisse saadetud kiri on läbinud Inglismaa tsensuuri ja seejärel saanud Leningradi kuupäevatempli 3.11.1945. ja ka tsensuuritempli 21/L. Tsensuuritempel on täiesti erinev tavakasutuses olevaist.

HIIU KOGUJATE SELTSIS

27. jaanuaril tehti Hiiu Kogujate Seltsis kokkuvõtteid eelmise aasta tegevusest ja valiti ka uus juhatus järgmiseks aruandeperioodiks. Ette rutates ütleme kohe, et juhatus valiti tagasi endises koosseisus. Juhatuse esimeheks jäi edasi Elmo Viigipuu. Sekretäriks valiti Mart Reino ja filateeliaväliste kogumisalade eestvedajaks Jaan Otsason.

Möödunud tegevusaastasse mahtus filateelianäitus "Dago 97" ja paar samatasemelist postkaardinäitust Kärdlas. Lisaks terve rida eriteemalisi postkaardi-väljapanekuid peamiselt Pühalepa vallas.

Osaleti ka kõrgematasemelistel filateelianäitustel: Estonia näitusel Rakveres, Nordjunexil ja Tavastexil. Koosolijate seas oli siiski arvamusi, et osavõtjaid võiks olla rohkem ja kuluks ära üks seminar näitusekogude koostamise kohta (eriti just temaatiliste kogude koostamise osas).

Avardunud on filateeliameedia kandepind Hiiumaal. Üheksandat aastat ilmuvale "Hiiu Kogujale" on tulnud lisaks kasutajate seas samuti head vastuvõttu leidnud "Eestifil" Internetis ja jõudsalt on kasvamas ka HKS Interneti filateelia-leheküljed noore Rain Viigipuu vahendusel.

Tänavuseks seltsi suurimaks ettevõtmiseks kinnitati filateelianäitus "Hiiu Ruut 98", milleks ettevalmistused on juba alanud, ruumid ja kuupäevad kinni pandud. Toetati juhatuse liikmete väljatöötatud soovitusi EFL kongressile ja avaldati arvamust, et mõnede Eesti uute postmarkide kujunduslik tase kipub alla jääma naaberriikide Läti ja Leedu postmarkide omale. Postmark ei ole siiski kunstniku vaba ja sõltumatu looming, vaid kindlaks otstarbeks tellitud tarbekunst.

Veel otsustati panna alus Soome filateelia ühingule Eestis.

Ühingu põhikirja ettevalmistus usaldati juhatuse liikmele Jaan Otsasonile.

-n-n

ESIMENE MEIE ALAL

Tänavuse Eesti Posti suure tähtpäeva - 80-aastase juubeli kõrval väärib meenutamist ettevõtmine, mis seostub postmargi kasutuselevõtmisega Eestimaal 140 aastat tagasi. Siis algas meil Vene tsaaririigis väljaantud esimese postmargi levik, olles oluliseks teguriks, mis mõjutas filateeliategevust meie maal.

1850. aastal kirjutas tolleaegne tsaar Nikolai I alla käsule, lähetada välismaale raudtee postiameti juhataja A. Tsarukovski. Juba varemaltki oli ta esinenud ettepanekuga sisse seada Venemaal postmargiasjandus välismaa eeskujul. Lähetuse eesmärgiks pidi olema "....uurida järele kõik, mis võiks olla kasulik Vene postile". Sellega algaski esimese postmargi väljaandmisele eelnev ettevalmistusaeg, mis kestis tervelt kaks aastat. Selle ja veel paljude asjaajamiste tulemusena jõuti 1857. aastal lõpuks niikaugele, et Riikliku Väärtpaberite Ekspeditsiooni peagraafik F. Kepleri esitatud joonise projekti kohaselt kinnitati sama aasta 20. oktoobril markide näidised. Postidepartemangu ringkirjaga 10. detsembrist 1857. nr. 3 võidi välja kuulutada postmarkide (mida tolleaegses asjaajamises nimetati küll tempelmarkideks), kehtivus impeeriumisiseseks kasutamiseks, alates 1. jaanuarist 1858. a. Margid olid kolmes väärtuses: - 10, 20 ja 30 kopikat, vastavalt kirja kaalule 1, 2 ja 3 loodi (1 lood = 12,79 g).

Ka olid margid kolmes värvikombinatsioonis ja perforeeritud. Kuna Viinist saabunud perforatsioonimasin jõudis kohale hilinenult, pealegi kasutamiskõlbmatuna, siis anti esimene 10-kopikaline esialgu välja lõigatuna . Viimane asjaolu kujundas sellest väljaandest üsna suure harulduse. Et sama ringkiri kohustas postiasutusi marke müüma kohe nende saabumisel, siis on ka seletatav asjaolu, miks kohati võidi neid kasutusele võtta juba enne ametlikku kehtivusaega. Nii kannabki esimene teadaolev eksemplar tembelduskuupäeva 25. dets. 1857. (Vjatka).

Oleks huvitav teada, kuipalju neid "Venemaa nr. 1" meie kollektsionääride kogudes leidub?

Valdur Tulnola

KOMMENTAARIKS

("Veelkord Elva 1990. a. pealetrükist", Elva Filatelist 1/1998)

Ka mina lugesin "Estonia" bülletäänist hr. Vambola Hurda seisukohavõttu Elva markide võtmisest A. Kuuskvere "Eesti markide kataloogi", ja ühtin täiesti tema seisukohaga. On vaid kahju, et noor hakkaja mees sellega tugevasti kahjustas oma koostatud kataloogi mainet.

Ei tee ju mingi ühel nõul olevate vembumeeste kokkulepe ja ka nende poolt alla kirjutatud paber olematuks UPU reegleid ega Eesti Vabariigi olemasolu. Kui "oma markide" tegemine oleks nii lihtne, siis oleks näiteks Soomes neid sealse 6000 postiasutuse juures vähemalt tuhat, sest Ahvenamaa edu on ju nii ahvatlev. Neid aga pole. Kui riigiametnik on vekslivõltsijaks ei tee see veel vekslit maksvaks, niisamuti ei tee Elva pealetrükki ametlikuks see, et suudeti ära lollitada kohalik postiametnik. (Oletame, et materiaalne huvitatus oli välistatud).

Jaan Otsason

UUS VÕIMALUS

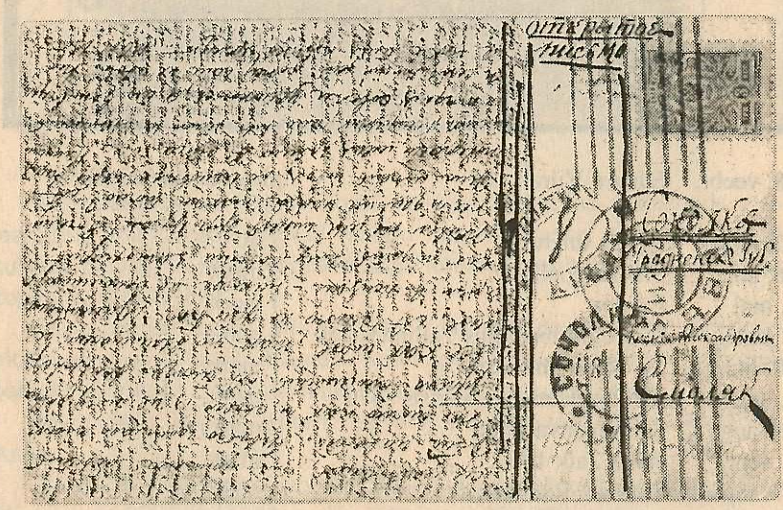

Tänapäeva postisaadetistel on muutunud tavaliseks pealetrükitud, või templiga peale löödud märge: Postimaks tasutud, Porto betalt, või midagi muud vastavat. Huvitava variatsiooni peale on tulnud Gotlandi Kommuun. Vastav tekst on trükitud erikujundusega kleepslipikule koos riigi ja saare nimetusega, ning kleebitud ametisaadetise ümbrikule. On nagu mark, kuid mitte ametlik postmark, kuigi kasutusfunktsioon vastab postmargi omale.

Kui selline idee järgijaid leiab, on varsti maailm täis posti suurklientide "erapostmarke", mis põhimõtteliselt peaks vastama kõigile FIP-i nõuetele, kuna nad on kohaliku posti poolt ametlikult tunnustatud ja lubatud.

Jaan Otsason

KA POSTIREEGLEID PEAB TEADMA

7.5.1911. aastal, on keegi näinud suurt vaeva ja tavalisele postkaardile ära mahutanud 40 põikirida ja nende peale veel ristisuunas 16 rida. Sealjuures on ta aga "näpistanud" aadressipoolelt tubli osa lisaks. Tollal kehtinud postireeglite järgi nõuti sel juhul kirjale vastavat postimaksu (7 kopikat). Nii tuligi saajal tasuda puuduolev juba trahvisummana kahekordselt - juurdemaks 8 kop.

Eesti Posti postmarkide väljaandmise plaan 1998. a.

19. jaan.	Vapimark	3.10
19. jaan.	Vapimark	3.60
28. jaan.	Taliolümpiamängud Naganos	3.60
6. veebr.	Eesti Vabariik 80	plokk 7.00

18. veebr.	Eduard Viiralt 100	plokk 2x3.60+2x5.50
12. märts	Kunda tuletorn	3.60
16. apr.	MM jalgpallis	1 mark
5. mai	Europa	1 mark
6. juuni	Lübecki linnaõigus Tallinnas 750	1 mark
18. juuni	25 - kroonine mark	1 mark
4. aug.	MM purjetamises klassis "470"	1 mark
21. aug.	Kihnu rahvariided	2 marki
3. sept.	Juhan Jaik 100	1 mark
17. sept.	Tallinna Loomaaed	1 mark
22. okt.	Eesti Post 80	1 mark
5. nov.	Eesti-soome sõprus	1 mark
26. nov.	Jõulud	2 marki
2. dets	Fr. R. Faehlmann 200	1 mark

Kokku: 18 marki + 2 plokki
Vajaduse korral trükitakse veel täiendavalt vapimarke.

UUED POSRITARIIFID

VABARIIGISISENE KIRI

KAAL	LIHTKIRI	TÄHTKIRI
kuni 20 g	3.60	6.60
üle 20 – 50 g	3.80	6.80
üle 50 – 100 g	4.30	7.30
üle 100 – 250 g	5.80	8.80
üle 250 – 500 g	8.60	11.60
üle 500 – 1000 g	14.20	17.20
üle 1000 – 2000 g	24.70	27.70
LAHTINE POSTKAART	3.10	6.10

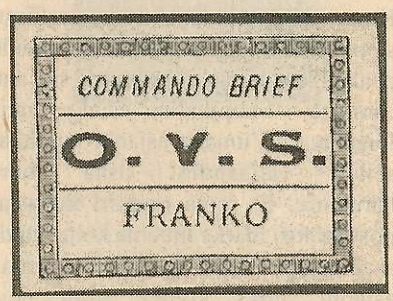
VABARIIGISISENE PANDEROLL

KAAL	LIHT-PANDEROLL	TÄHT-PANDEROLL
kuni 20 g	3.00	6.00
üle 20 – 50 g	3.20	6.20
üle 50 – 100 g	3.60	6.60
üle 100 – 250 g	4.80	7.80
üle 250 – 500 g	7.10	10.10
üle 500 – 1000 g	11.40	14.40
üle 1000 – 2000 g	19.80	22.80
üle 2000 – 3000 g	30.50	33.50

MÄRKUSED

1. Kirimalepostkaart: 2.00
2. Väärtkiri: tähtkirja tariifile lisatakse kirja avaldatud väärtuse iga krooni või selle osa eest 0.10 kr.
3. Juurdemaksuga saadetised: tarifitseeritakse nagu tähtsaadetised, arvestades maha varem tasutud summa osa.

KES TEAB ?

Üks lõigatud servadega ristkülik, millel olev tekst viitab sellele, et sel on olnud postmargi funktsioonid. Õhukene helekollane paber ja must trükk. Raami välismõõtmed 35x26 mm.

Kes teab: kes, kus ja millal neid kasutas?

Kongressi eel

Algvariant EFL tegevusprogrammile kolmeks aastaks

Korrastada liikmesorganisatsioonide struktuur ja liikmeskond, arvestades temaatiliste organisatsioonide teket territoriaalsete kõrvale (füüsiline isik ühekordselt arvesse!).

Algatada, koostada ja koos Eesti Posti ja teiste huvilistega aruandeperioodil ellu viia programm filateeliaharrastuse populariseerimiseks noorte hulgas.

Koostada filateelianäituste korraldamise reglement Eestis, mis sisaldaks minimaalsed nõuded nii kohalikele, rahvuslikele, kui ka rahvusvahelistele näitustele (korraldajate, züriide ja ka nende liikmete ning osalejate õigused ning kohustused, EFL-i ja tema juhtorganite osa ja muud näitustega seotud küsimused).

Koostada kvalifikatsiooninõuded ja reeglid Eesti filateeliakogude saatmiseks välisnäitustele

Käivitada filateeliaürituste kalendri pidev koordineerimine ühe EFL juhatuse liikme poolt

Juhatuse koosolekute protokollide koopiad ja järgmiste koosolekute päevakordade kavad saata regulaarselt kõigile liikmesorganisatsioonidele, valitava juhatuse poolt tegevusperioodi algul kokku lepitud tähtaegu silmas pidades.

Käivitada väljaõppe ja täienduskoolitus algajaile, eksponentidele, zürii liikmeile.

Muretseda võimalikult kiiresti EFL-le ühendus Internetiga vähemalt e-posti tasemel.

Organisatsiooni liikmete paremaks informeerimiseks taastada EFil-i regulaarne, 4 korda aastas ilmumine

FIP-i filateeliaeksponaatide hindamise juhendite eestikeelsete tõlgete kinnitamine EFL juhatuse poolt ja avaldamine EFil-is 1998. aasta jooksul.

Kahe nädala jooksul peale uue juhatuse valimist peaks see kehtestama asjaajamise korra EFL-is (tööajad, kirjavahetuse käsitlemine, avalduste lahendamine, juhatuse liikmete täpne tööjaotus jne.)

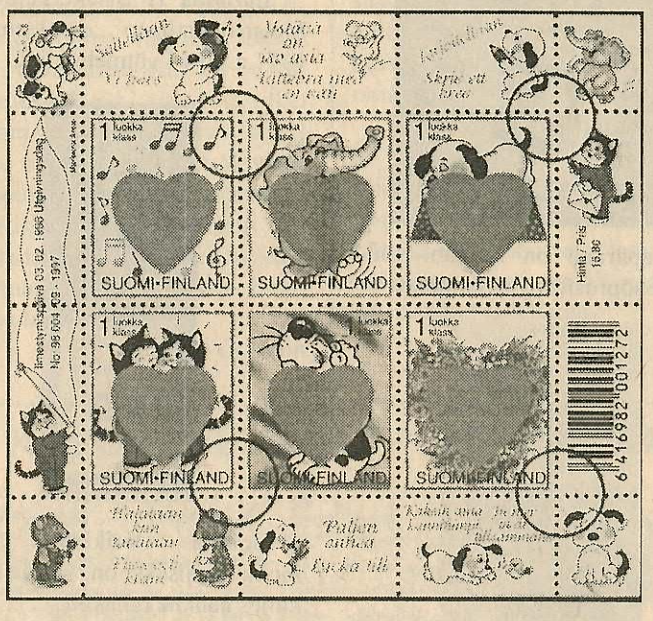
Eesti Posti eritemplid 1998

16. jaan.	Tartus: Albert Kivikas 100
8. veebr.	Otepääl: 30. Tartu maraton
24. veebr.	Tallinnas: Eesti Vabariik 80
20. märts	Tallinnas: Eduard Wiiralt 100
2. aprill	Tallinnas: 310 aastat laevaposti Tallinn-Stockholm
14. juuni	Juurus: 140 aastat Mahtra sõjast
11. juuli	Tartus: Filateelianäitus ESTONIA 98
1. sept	Narvas: 360 aastat posti Narvas
9. okt.	Tallinnas: Filateelianäitus POSTIPOISI PAUNAST
11. okt.	Kärdlas: Filateelianäitus HIIU RUUT 98
13. nov.	Tallinnas: Eesti Post 80
21. dets.	Tallinnas: Eesti Rahvusraamatukogu 80

Eritemplite plaan ei ole lõplik. Võib ette tulla muudatusi.

Eesti Postmark

SOOME UUDISPLOKK

Sõbrapäevaks on Soome Postil valminud tehniline uudistoode - 6-margilisel minipoognal olevad margid omavad keskel südamekujulised kuldsed pinnad, mida on võimalik nagu lotoloosi pealt ära hõõruda, et alt kogu joonis esile tuleks.

Seega selline leiutis, mis võimaldab kogusse paigutada kõrvuti kaks plokki: ühel on kuldsed südamed , teisel aga kogu joonis nähtav (südamed puhtaks hõõrutud). Sama võimalus on muidugi ka tembeldatuna.

Margiploki jooniste autoriks on tuntud postkaardikunstnik Marleena Ansio

Varem on samasugust tehnikat kasutatud Uus-Meremaa postmarkidel. Minipoogna hind on 16. 80 marka. Trükiarv 1 200 000.

TASU OOTAMISE EEST

Rootsi Post on välja andnud kaks sisemaa 1. klassi tariifi postmarki margivihikuna, millel pealkiri: "Andestust, et pidid ootama!" Igale riigi postiasutuste kliendile, kes pidi ootama üle 10 minuti, hüvitatakse ootamine nimetatud margivihikuga.

VÕTMEHOIDJAD

Me oleme sageli kirjutanud märkidest, kuid mitte kunagi veel võtmehoidjatest. Ka neil on omad sõbrad, kelle kogudes sageli sadu erinevaid võtmehoidjaid.

Meie oleme täna tutvustamiseks välja valinud sellised võtmehoidjad, millel on edasi anda mingi sõnum.

Maailma esimese margi kujutis ilustab Stamp Magazine'i võtmehoidjat.

Omapärane on Jaapani-Nõukogude sõprusfestivali embleem

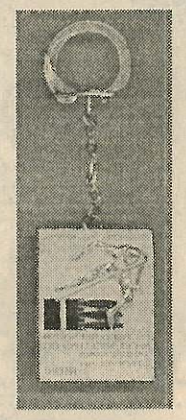
Lasse Viren on ennast võtmehoidjale jooksnud juba Müncheni OM-l (kullad 5000 ja 10 000 m jooksudes).

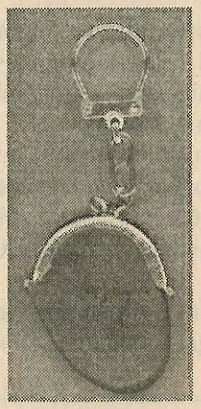
Ka Mehhiko OM ametlik embleem on jõudnud võtmehoidjal meieni.

Euroopa II Sisekergejõustiku Meistrivõistluste embleem on 1971.a. EM-i võtmehoidjal.

Soome Veikkause iseloomustamiseks on võtmehoidja küljes nahkne rahakott.

Itaalia Kergejõustikuföderatsiooni võtmehoidjat kaunistab kettaheitja figuur.

Raha ise ja isegi neli erinevat "sedelit" on Austraalia võtmehoidja küljes (20, 30, 100 ja 1000 Ca dollarit).

Võtmehoidja küljes võib olla ka täiesti kasutatav Keno-ajaviitemäng.

Viimaseks näidiseks valisime meeldetuletuse meie hilisest ajaloost - Rahvarinde Rahvakongressi (1.-2-10.1988.) võtmehoidja.

Jaan Otsason

EESTI UUED MÜNDID

Eesti Vabariigi 80. aastapäeva tähistamiseks tulevad müügile Kalevipoja kujutisega meenemündid. Meenemüntide nominaalid on 10, 100 ja 500 krooni. Tundub, et Eesti Pank ei ole saanud või pole tahtnud ületada seni käibeloleva kõrgeima käiberaha - 500-kroonise nimiväärtust. Loomulik oleks, et müntide väärtus metallina ei ületaks nende nominaali. Tavaliselt mündi mõõtmed s.t. väärismetallisisaldus valitakse selliselt, et nominaal vastaks orienteeruvalt metalli väärtusele, olles sellest alati kõrgem.

Karta on,et siin on määravaks osutunud asjaolu, et mündid vermitakse Soomes, pluss mõne meie pangatöötaja mugavus ja mõttelaiskus.

Nimelt lastakse ka Soome 80. aastapäeva auks välja juubelirahad. Soomes vermitakse 25-margased hõbe- (läbimõõt 35 mm/ kaal 20,20 g) ja 1000-margased kuldrahad (22 mm/8,64 g). Kõigi nende müntide valmistajaks on siis Soome Rahapaja OY, kellele mõistagi on mugav valmistada kuldmündid samadest toorikutest. Seega olid mugavusest, aga võibolla ka otsuse hilisusest tingituna ettemääratud kuldmündi kaal ja nominaal. See mõjutas võibolla teataval määral ka hõbemüntide nominaale.

Esialgsete andmete kohaselt tuleb müügile 10-krooniseid vähemalt 18 200, 100-krooniseid vähemalt 9700 ja 500-krooniseid 1100 tükki. Eestisse tuleb müügile 3200 kümnekroonist (hind 150 krooni), 1700 sajakroonist (hinnaga 500 krooni) ja 300 viiesajakroonist (hinnaga 3000 krooni).

Millest selline hind? - 3000 krooni.

Soome 1000-margase kuldraha (mis kaalu poolest vastab meie 500-kroonisele) omahinna kalkulatsioon on järgmine(arvud ümmardatuna):

materjal (kuld)	450 mk	1125 kr
töö	20 mk	50 kr
kasum	100 mk	250 kr
käibemaks	130 mk	325 kr

kokku 700 mk ehk ca 1750 krooni.

Sellise hinnaga ostab tellija Soome Riigivaraministeerium (RVM) kuldmündid Soome Rahapaja OY-lt, ja normaalselt peaks sellise hinnaga saama mündid kätte ka Eesti Pank. Võimalik aga, et välistellimuse puhul langeb ära Soome käibemaks. Viimasel juhul võiks 500-kroonise hinnaks olla meil ainult 1500 krooni.

Ei saa aga unustada seda, et Eesti Pank on andnud enamiku müntide müügiõiguse välisfirmale. Tõenäoliselt sellelesamale Rahapaja OY-le, kes turustab ka Soome juubelimünte. Soomes on aga kuldmündi hinnakujunemise tee olnud palju pikem. Tellija RVM ostab mündid Rahapaja OY-lt 700 margaga. RVM müüb rahad seejärel Soome Pangale nominaalhinna eest s.o. 1000 mk (saades 300 mk vaheltkasu). Sama hinnaga müüb Soome Pank rahad edasi ainuõigusega üksikmüüjale Rahapaja OY-le, kes müüb rahad üksikmüügis hinnaga 1600 marka.

Et Rahapajal oleks võimalik täpselt samaväärseid eesti rahasid müüa enamvähem samas suurusjärgus hindadega, on ka meie rahade hind tõstetud kõrgemaks - 3000 kroonile. See on muidugi vaid loogikale rajatud oletus. Pole välistatud, et meiepoolsed vaheltkasud ei lähegi Riigipanka, vaid hoopis mõnele erafirmast vahendajale. Sellisel juhul palub autor juba ette vabandust vääroletuse eest!

Meie tagasihoidliku ostujõuga numismaatik võib aga ennast lohutada sellega, et taolisi puhtkommertsmünte, või õigemini meenemedaleid endast lugupidav numismaatik oma kogusse ei võtagi!

-n-n

ALVAR AALTO JUUBELIMÜNT

17. detsembril kirjutati Soomes alla määrusele maailmakuulsa arhitekti Alvar Aalto 100. sünniaastapäeva tähistamiseks löödava juubelimündi väljaandmiseks.

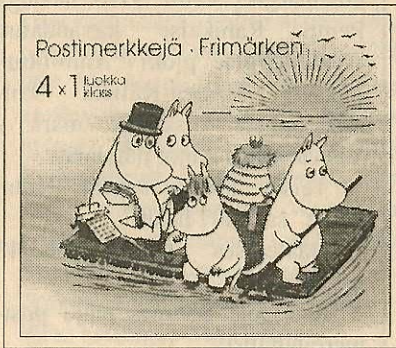
Mündi materjaliks on hõbedavase (925/75) sulam ja nimiväärtuseks on 100 marka.

Mündi kaal on 22 grammi ja läbimõõt 35 mm.

¤ Veebruarikuus peaks käibele jõudma uued 20-sendised nikeldatud mündid, mis märgatavalt hõlbustavad vahetegemist 20- ja 50-sendiste vahel. Mündid on vermitud Lõuna-Aafrikas. Müntide kujundus on analoogne eelmistega.

¤ Käesoleval aastal vahetatakse välja ka seni käibelolevad Eesti 1-kroonised mündid. Uute ühekrooniste läbimõõtu on muudetud nii, et need enam ei sobiks Saksamaa mündiautomaatidesse.

¤ Aasta alguses toimus Venemaal rahareform. Sedelitelt kaotati kolm tagumist nulli. Uued sedelid on nüüd 5, 10, 50, 100 ja 500 rubla. Müntide väärtuseks on 1, 5, 10 ja 50 kopikat ning 1, 2 ja 5 rubla. Vanad rahad jäävad käibele kuni k.a. lõpuni. Pangad vahetavad vanu sedeleid 2002. a. lõpuni.

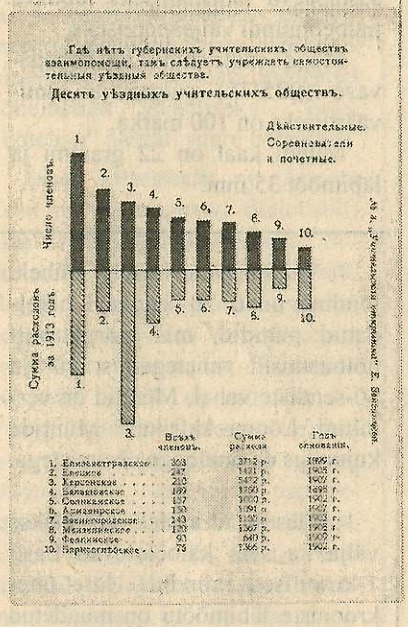

MUUMIVIHIK

Soomes ilmub reeglipäraselt uusi margivihikuid. 15. jaanuarist on müügil uus muumivihik, mis sisaldab 4 I klassi igimarki (kodumaa kiri). Hind 11,20 marka.

HUVITAVAID POSTKAARTE

Kirjastus "Zadruga" on tsaariajal välja lasknud postkaardi, (õpetaja postkaart nr. 3.) kus ära toodud 10 Venemaa 1913. a. maakondliku õpetajate ühingu liikmete arvud ja kulutused. Huvitav on see, et suure Venemaa näidiskümne hulgas on 9.-l kohal meie Viljandi 1909. aastal loodud ühing oma 93 liikmega ja tagasihoidliku 640 kulutatud rublaga.

Postkaart, mis kulgenud postis 1929.a. Signatuur H.O. Teksti järgi: "Minule tehti ülesandeks kiires korras õnne soovida Teie ettekande puhul "Estonia" kontserdisaalis 17. 10. 29. " tundub see olevat ühe konkreetse sündmuse puhul kujundatud.

Kelle nimetähed on need H.O.?

Saadetud Tallinnas 18. 10 1929. Marta Treyle.

POSTIL ON HEA ISU

USA postitalitusel oli kavas tõsta postitariife 32 sendilt 33 sendini, kuid kõrgendusettepanek on vähemalt esialgu tulnud külmutada, kuna postil läheb liiga hästi. USA posti kasum oli suveks 1,2 miljardit dollarit, nii et jutud tariifi tõstmise tarvilikkusest ei olnud usutavad.

Küll on kavalad need ameeriklased, kuigi kirjapõsti kättetoimetamine maakolgastesse annab ka seal kahjumit, otsustavad nemad hoopis üldkasumi järgi! Hea, et meil selliseid tarkpäid ei ole ja meie võime ennast jälle õige pea rõõmustada uute kõrgemate tariifide üle. Uued sisetariifid on ka tänases lehes.

HYVÄ KUSTANTAJA!

Lähettämällä oman uuden keräilykirjan osoitteelle: Hiiu Koguja, Palade, EE3210 PÜHALEPA EESTI, saat kirjallesi ilmaisen mainoksen Hiiu Kogujan sivuilla.

AUSTATUD KIRJASTAJAD

Iga Hiiu Koguja toimetusele saadetud uus kogumisalane uudisteos leiab tasuta asjatundlikku tutvustamist ajalehe veergudel.

LUGUPEETAVAD LUGEJAD!

Hiiu Kogujat on võimalik tellida igast Eestimaa sidejaoskonnast. Aastatellimuse hind on 48 krooni (kuus numbrit + postikulud)

Lehe tellimisindeks on 00816.

Kes soovib suuremat kindlustunnet, võib sama summa lähetada rahakaardiga toimetuse aadressil: Jaan Otsason Palade, EE3210 PÜHALEPA

Aastatellimus välismaale (6 numbrit) Põhjamaadesse, Lätti ja Leetu maksab 60 FIM-i, ülejäänud maadesse 15 US $.

Toimetaja **Jaan Otsason**
Toimetuse aadress:
EE3210 Pühalepa, Palade.
Trükitud AS Tareste trükikojas.
Tellim. nr. 32. Trükiarv 800
Hind 6 krooni

PALUSALU 100 AASTASEKS

Tänavu märtsis saab täis 100 aastat meie kuulsaima matimehe - Berliini OM kahekordse kullavõitja raskekaalu maadluses - Kristjan Palusalu sünnist.

Toome selle tähtpäeva meenutuseks Ago Kivi poolt 1996. aastal valmistatud meeneviida.

Siit nurgast ja sealt nurgast.

¤ Ahvenamaa Post teatab, et Karelia Stampsi novembrioksjonil Lieksas maksti Ahvenamaa 1987. a. ilmunud haha-postmargist 2500 marka. Margil olevas sõnas "Ejder" olev "R" oli vigane. Margi alghind oksjonil oli vaid 50 marka (Facit-i hind vigasele margile on 125 SEK, seega umbes 90 marka).

¤ Soome 1997. a. kauneimaks postmargiks valiti 8315 häälega Pentti Rahikaise kavandatud kolmemargise ploki "Aino-taru" (Akseli Gallen-Kallela kolmikmaalist) keskmine mark - Väinamöinen Ainot püüdmas.

Teisele kohale tulnud "Kolm kurge" sai 5807 häält.

Hääletuses osales 70 048 osavõtjat.

Kas pole Soomes palju postmargihuvilisi!